

YTTRANDE
2016-15-13

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

DNR: 102-2016/708

Statens bredbandsinfrastruktur som resurs

Näringsdepartementets dnr N2016/00194/ITP

Sammanfattning

Lantmäterimyndighetens (LM) roll i sammanhanget är att säkra markåtkomst genom upplåtelse och omprövning av ledningsrätter för den utbyggnad av optofiber eller kanalisation som kan förutsättas att bli följden av åtgärderna som föreslås i betänkandet. Innehavare av statens infrastruktur kommer avseende markåtkomsten att påverkas i form av ledningsförrättningar och ersättningsfrågor vilket utvecklas nedan. De förslag som presenteras i betänkandet har liten påverkan på Lantmäteriets verksamhet och tillstyrks i sin helhet.

Fastighetsrättsliga förutsättningar

Enligt betänkandet ska Svenska kraftnät och Trafikverket installera kanalisation eller optofiber för att kunna erbjuda extra kapacitet. Även Vattenfall och Teracom ska medverka till kapacitetsökningen.

För att förlägga ledningar i område för vägrätt fordras ingen särskild rättighet. Däremot är det möjligt att upplåta ledningsrätt i den underliggande marken som en säkerhet ifall vägen skulle tas bort och vägrätten försvinna. Ledningar i banvallar kommer att förläggas i mark tillhörande järnvägsfastigheten varvid markåtkomsten redan är ordnad.

För elektriska starkströmsledningar upplåtna med ledningsrätt finns redan från början en rätt att även dra fram ledningar för elektronisk kommunikation (3 a § första stycket ledningsrättslagen, LL). Det behövs således inte ett ytterligare beslut om ledningsrätt för att kunna komplettera en sådan befintlig infrastruktur med optofiber.

För att låta någon annan dra ledningar för elektronisk kommunikation behövs ett förordnande om andrahandsupplåtelse enligt 11 a § LL. Om ett sådant förordnande saknas behöver nätinnehavarens ledningsrätt omprövas. Om nätinnehavarens anläggning är upplåten med servitut eller nyttjanderätt kan en ledningsrätt behöva skapas för anläggningen med möjlighet till andrahandsupplåtelse. Ledningsförrättningar enligt ovan kommer att omfattas av den tidsgräns på fyra månader som är under införande genom den nya 23 a § LL.

Ersättningsfrågor

I en ledningsförrättning ska LM enligt 13 § LL bestämma ersättning till belastad fastighets ägare enligt reglerna i 4 kap expropriationslagen (1972:719) vilket innebär ersättning för marknadsvärdeminskning och annan skada.

Lantmäteriet

Lantmäteriet, 801 82 Gävle.
Tfn växel: 0771-63 63 63 Fax: 026-68 75 94

Vid andrahandsupplåtelser enligt 11 a § LL kan belastad fastighet påverkas genom att ytterligare en operatör behöver ges tillträde till upplåtet utrymme för underhåll och installation av ledningen vilket vanligen berättigar till högre ersättning jämfört med om ledningsrätten hade upplåtits utan möjlighet till andrahandsupplåtelse. Ökningen är dock vanligen av marginell karaktär.

Frågan om eventuell ytterligare ersättning på grund av att upplåtet utrymme för starkströmsledningar utnyttjas för att dra fram elektroniska kommunikationsledningar enligt 3 a § LL ska prövas direkt av Mark- och miljödomstolen enligt bestämmelserna i 4 kap. ExL. Även i dessa fall torde påverkan på belastad fastighet, och även ersättningen, bli förhållandevis låg.

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Bengt Kjellson. I den slutliga handläggningen har också deltagit utvecklingsjuristen Axel Berg, chefen för sektionen för fastighetsrätt Sofia Granström, och lantmätaren Mattias Sjöberg. Den senare har varit föredragande i ärendet.

Bengt Kjellson

Mattias Sjöberg